

22.4.2021

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta VN/2932/2021-VM-2

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Eläketurvakeskukselta lausuntoa valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta.

Lausuntopyynnössä on pyydetty erittelemään vastaukset lausuntopyynnössä esitetyn jaottelun mukaisesti.

Eläketurvakeskuksen kanta**Pykäläluonnosta ja asetuksen suunniteltua voimaantuloajankohtaa koskevat huomiot:**

Työeläkealalle käyttöönottoajankohta 2023 alusta ei ole toivottava. Se on kuitenkin mahdollinen työeläkealan yhteisten järjestelmien osalta, mutta osalle eläkevakuuttajista aikaisin mahdollinen käyttöönottoajankohta olisi kuitenkin vasta vuoden 2024 alkuun mennessä.

Kaikkien eläketoimijoiden olisi tehtävä muutokset samaan ajankohtaan ja kaikkiin työeläkealan henkilötunnusta käytäviin järjestelmiin.

Lähtökohtaisesti perustelumuiustiossa mainittu hieman yli vuoden mittainen aika valmistautua muutettavan tunnusrakenteen käyttöönottoon järjestelmissä ja prosesseissa on liian lyhyt.

Asetuksen vaikutukset:

a. Arvioikaa asetusmuutoksesta aiheutuvat kokonaiskustannukset organisaatiossanne (euromääräinen arvio kokonaiskustannuksista yhtenä lukuna):

Arvio työeläkealan kustannuksista on 4,5 miljoonaa euroa.

b. Mikä osuus edellä mainitusta kokonaiskustannuksesta aiheutuu ostopalveluista (euromääräinen arvio ostopalvelujen osuudesta yhtenä lukuna):

Työeläkeala ei ole arvioinut ostopalvelujen osuutta erikseen.

22.4.2021

Valtiovarainministeriö

c. Edellä kohtiin a ja b annettujen kustannusarvioiden perustelut ja mahdolliset lisätiedot:

Kokonaiskustannusten arvio 4,5 miljoonaa euroa on tehty joulukuussa 2020 Hetu-hankkeen ykkösvaiheen vaikutustenarvioinnin yhteydessä. Arvio sisältää kaikki kustannukset eikä tässä vaiheessa ole tehty uutta arviota pelkästään ostopalveluiden näkökulmasta.

Välimerkkimuutos aiheuttaa merkittäviä järjestelmämuutostöitä ja niiden testausta. Työeläkealalla on lukuisia järjestelmiä ja rajapintoja, joihin muutokset täytyy huomioida. Muutokset koskevat sekä työeläkealan yhteisiä että eläkevakuuttajien ja ETK:n omia järjestelmiä.

Kustannuksia aiheutuu myös työeläkealan tekemästä selvitystyöstä. Selvitystyötä aiheutuu ohjelmistojen ja järjestelmien läpikäynnistä sen varmistamiseksi, miten eri järjestelmissä henkilötunnusten käsittely ja validointi nykytilassa hoidetaan ja mitä muutoksia niihin tarvitaan. Oletettavasti kaikkia muutettavia kohtia ei vielä tässä vaiheessa selvitystyötä ole tunnistettu, joten kustannukset tarkentuvat työn edetessä.

d. Muut asetuksen vaikutuksia koskevat huomiot:

Jos osa toimijoista ei pysty siirtymäajassa toteuttamaan välimerkkimuutoksia, voi se aiheuttaa vaihtoehtoisten toimintatapojen ja manuaaliprosessien selvittämistä ja toimeenpanoa.

Valmius uusien välimerkkien vastaanottamiseen/välittämiseen tulisi olla myös kaikilla työeläkealan yhteistyötahoilla mm. tulorekisteri, Kela, Vero, pankit. Työeläkealan tulee huomioida myös lukuiset sidosryhmät, joille tietoja välitetään mm. vahinkovakuutus- ja henkivakuutusyhtiöt, työttömyyskassat.

Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumui- stioon:

Perustelumui-
stiossa kerrotaan, että henkilötunnuksen uudistaminen nyt lausuntokierroksella olevan esityksen mukaisesti on henkilötunnuksen uudistamisesta ja valtion takaaman identiteetin hallinnoimista koskevan hankkeen ensimmäinen vaihe. Jatkossa hankkeessa pyritään ratkaisemaan mm. tunnuksen sukupuolineutraali muoto sekä lisäksi tavoitteena on luoda edellytykset kokonaan uuden tunnusjärjestelmän käyttöönotolle.

Työeläkeala näkee, että uuden tunnusjärjestelmän käyttöönottoa tulee jatkossa tarkastella vaikutuksiltaan huolellisesti ja perustella tarve.

22.4.2021

Valtiovarainministeriö

Henkilötunnuksen välimerkkimuutos ja sukupuoli neutraalin muoto ovat kustannuksiltaan koko yhteiskunnalle merkittäviä investointeja ja niiden toteutus mahdollistaa henkilötunnuksen käytön vuosiksi eteenpäin.

Toistaiseksi erittäin kalliin, kokonaan uuden tunnusjärjestelmän (uusi henkilötunnuksen korvaava yksilöintitunnus) suunnittelua ja käyttöönottoa on vaikea nähdä ajankohtaisena. Eläketurvakeskus on lausunut asiasta aikaisemmin mm. henkilötunnuksen uudistamista pohtineen työryhmän loppuraportin yhteydessä.

Eläketurvakeskus toteaa lisäksi, että vaikka asetuksen 2 §:n 4 momentissa säädetyn tarkistusmerkin määräytyminen käy selville säännöksestä ja vaikka perustelumuiistiossa on todettu, henkilötunnuksen tarkistusmerkki laskettaisiin jatkossakin nykyisen laskentasäännön mukaan eikä sen laskemisessa otettaisi huomioon syntymävuosisataa osoittavaa välimerkkiä, asetuksen 2 §:n 4 momentin syntymäaika -termi ei kuitenkaan vastaa sitä, miten termi on määritelty asetusluonnoksen 2 §:n 2 momentissa.

Eläketurvakeskus

Katri Raatikainen

Sari Alanko